

Thomas
Ligotti

Hayalperest

Ölünün

Şarkıları

Çeviri:
Berna Seden

♥ can
çağdaş

THOMAS LIGOTTI

HAYALPEREST
ÖLÜNÜN ŞARKILARI

Can Çağdaş

Hayalperest Ölü'nün Şarkıları, Thomas Ligotti

İngilizce aslından çeviren: Berna Seden

Bu çeviride kaynak alınan basım: 2011, Penguin Books

© 2015, Thomas Ligotti

© 2020, Can Sanat Yayınları A.Ş.

Bu kitabın Türkçe yayın hakları Kalem Ajans aracılığıyla alınmıştır.

Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

1. basım: Mart 2020, İstanbul

Bu kitabın 1. baskısı 2000 adet yapılmıştır.

Dizi editörü: Cem Alpan

Editörler: Seçkin Selvi, Zeynep Tür

Düzeltili: Aylin Samancı Elmasdağ

Mizanpaj: Atahan Sıralar

Kapak tasarımı: Utku Lomlu / Lom Creative (www.lom.com.tr)

Baskı ve cilt: Yıldız Mücellit Matbaacılık ve Yayıncılık San. ve Tic. A.Ş.

Maltepe Mah., Gümüşsuyu Cad., Dalgıç Çarşısı, No: 3/4

Zeytinburnu/İstanbul

Sertifika No: 46025

ISBN 978-975-07-4235-4

CAN SANAT YAYINLARI

YAPIM VE DAĞITIM TİCARET VE SANAYİ A.Ş.

Hayriye Caddesi No: 2, 34430 Galatasaray, İstanbul

Telefon: (0212) 252 56 75 / 252 59 88 / 252 59 89 Faks: (0212) 252 72 33

canyayinlari.com/9789750742354

yayinevi@canyayinlari.com

Sertifika No: 43514

THOMAS LIGOTTI
HAYALPEREST
ÖLÜNÜN ŞARKILARI

ÖYKÜ

İngilizce aslından çeviren

Berna Seden

♥can

THOMAS LIGOTTI, 1953 yılında, Sicilya ve Polonya kökenli bir ailenin çocuğu olarak Detroit, Michigan'da dünyaya geldi. Çağdaş Amerikan korku edebiyatının önemli temsilcilerinden biri olan Ligotti'nin yapıtları, korku romanları yerine daha çok "tekinsiz kurmaca" (weird fiction) diye tanımlanan yazın türü içinde yer alıyor. Detroit'teki Wayne Devlet Üniversitesi'nden mezun olan Ligotti, 2001 yılına kadar Gale Grubu'na bağlı yayınevinde editör olarak çalıştı. Yazarlık kariyerine 1980'lerin başında bazı dergilerde yayımlanan öyküleriyle başlayan ve kariyeri boyunca çeşitli ödüller alan yazar, 1986'da yayımlanan *Hayalperest Ölü'nün Şarkıları* yazarın ilk kitabıdır.

BERNA SEDEN, Dokuz Eylül Üniversitesi Amerikan Kültürü ve Edebiyatı Bölümü'nden mezun oldu. Sonrasında gittiği Ukrayna'da Odessa I.I.Mechnikov National University'de tarih eğitimi aldı. Çeşitli gazete ve dergilerde öyküleri, çevirileri yayımlandı. Ukrayna'da yaşamaya devam eden Berna Seden evli ve iki çocuk annesidir.

İÇİNDEKİLER

UYURGEZERLERE DÜŞLER

Cümbüşçü	15
Les Fleurs	33
Alice'in Son Serüveni	45
Bir Mankenin Rüyası.....	67
Niktaloplar Üçlemesi	85
I. Kimyacı.....	85
II. Sadece Labirent Misali Gözlerinle Kaldır Kadehini Bana	101
III. Vaşâğın Gözü	115
Korku Yazını Üzerine Notlar: Bir Öykü.....	127

UYKUSUZLARA DÜŞLER

Elise Teyze'nin Noel Arifeleri Eski Grosse Pointe'ta Bir Sahiplenme Hikâyesi.....	155
Alacakaranlığın Kayıp Sanatı.....	165
Dr. Thoss'un Dertleri	189
Ölü Kılıcın Maskeli Balosu: Bir Trajedi.....	205
Dr. Voke ve Bay Veech.....	231

Profesör Hiç Kimse'nin Doğaüstü Korku Üzerine Notları.....	245
---	-----

ÖLÜLERE DÜŞLER

Dr. Locrian'ın Tımarhanesi	255
Budalanın Tarikatı	267
Maskelerin Büyük Festivali	281
Ayın Müziği	291
J.P. Drapeau'nun Günlüğü	301
Vastarien.....	309

Babam ve annem Gasper ve Dolores Ligotti'ye

Uyurgezerlere
Düşler

CÜMBÜŞÇÜ

Kasabanın –devlet hapishanesinin bulunduğu Nolgate– mutena kesimindeki güzel bir evde Dr. Munck akşam gazetesini incelerken genç karısı divanda uzanmış, bir moda dergisinin renkli sayfalarını tembel tembel çeviriyordu. Kızları, minik ceylanları Norleen yukarıda uyuyor ya da belki, yatma saati geçtiği halde yasağı delmiş, geçen hafta doğum gününde hediye edilen yeni televizyonunun keyfini sürüyordu. Şayet durum buysa, kuralları çiğnemesi çıt çıkmayan oturma odasındaki ana babası tarafından fark edilmedi. Etraf da sessizdi, zaten gece gündüz sessiz olurdu kasaba. Nolgate baştan aşağı sessizdi çünkü burası, cezaevi görevlilerinin toplandığı bar sayılmazsa, fazla gece hayatı olmayan bir yerdi. Böylesine ısrarlı bir sessizlik, doktorun karısının en yakın büyükşehirle arasında ışık yılları varmış gibi görünen bir yörede bulunmaktan huzursuz olmasına yol açmıştı. Yine de Leslie şimdiye kadar hayatlarının durağanlığından yakınmamıştı. Kocasının kendini bu yeni yerdeki yeni görevine tamamen adanmış olduğunu biliyordu. Ancak belki de bu gece kocasının, son zamanlarda kendisinin de dikkatle gözlemlediği, işiyle ilgili düş kırıklığını daha çok açığa vurma ihtimali vardı.

Leslie ıslıl ıslıl gözleriyle, başka bir çift gözün kuşe kâğıttan ışıldadığı dergi kapağının üzerinden gözucuyla

kocasına bakarak, “Bugün nasıl geçti David?” diye sordu, “Akşam yemeğinde çok sessizdin.”

Dr. Munck karısına bakmak için elindeki yerel gazete-yi indirmeden, “Aşağı yukarı aynı,” dedi.

“Bu konuşmak istemediğin anlamına mı geliyor?”

Kocası gazeteyi arkaya doğru katlayınca gövdesi göründü. “Öyle bir anlam çıkıyor değil mi?”

“Evet, kesinlikle öyle. İyi misin?” diye sordu Leslie, dergiyi sehpa-yı bırakıp tüm dikkatini kocasına verdi.

“Ciddi kuşkular içindeyim, durum bu.” Bunu düşün-celere dalıp gitmiş bir tavırla söylemişti. Leslie konuyu biraz daha kurcalama fırsatının ortaya çıktığını gördü.

“Özellikle şüphe uyandıracak bir şey mi var?”

“Ne yok ki,” diye karşılık verdi adam.

“Bize içki hazırlayayım mı?”

“Çok makbule geçer.”

Leslie oturma odasının farklı bir bölümüne gitti ve büyük vitrinli dolaptan şişelerle bardakları çıkardı. Mut-faktan kahverengi plastik kovada buz getirdi. İçki hazırlama sesleri oturma odasının konforlu sessizliğini bozan yegâne gürültülerdi. Bütün perdeler kapalıydı, tek istis-na önünde bir Aphrodite heykelinin poz verdiği köşedeki pencerenin perdesiydi. Bu pencerenin arkasında, sokak lambalarının yandığı boş sokak ve ilkbahar ağaçlarının gür yaprakları üzerinde asılı duran bir ay dilimi vardı.

Leslie, “Al bakalım. Çalışkan sevgilime küçük bir içki,” diyerek adamın eline altı epey kalın, ağzına doğru belli belirsiz incelen bir bardak tutuşturdu.

“Sağ ol, buna gerçekten çok ihtiyacım vardı.”

“Neden? Hastanede sorun mu var?”

“Oraya hastane demesen keşke. Çok iyi biliyorsun ki orası hapisane.”

“Evet, tabii.”

“Arada sırada *hapisane* sözcüğünü kullanabilirsin.”

“Peki o zaman. Hapishanede işler nasıl hayatım? Pat-

ron mu ensende? Mahkûmlar yaramazlık mı yapıyor?” Leslie mesele büyüyüp bir tartışmaya varmadan kendini tuttu. İçkisinden büyük bir yudum alıp kendini sakinleştirdi. “Alay ettiğim için özür dilerim David.”

“Hayır, hak ettim bunu. Kızgınlığımı sana yansıtıyorum. Sanırım benim itiraf edemediğim şeyi sen bir süredir biliyordun.”

“Neymiş o?” Leslie kocasını konuşmaya teşvik etti.

“Belki de buraya taşınmak ve bu kutsal görevi bir psikolog olarak omuzlarıma almak verdiğimiz en akıllıca karar değildi.”

Kocasının sözleri, Leslie’nin umduğundan bile daha şiddetli bir moral çöküntüsünü işaret ediyordu. Yine de her nasılsa, bu sözler onu beklediği kadar neşelendirmemişti. Evin önüne park eden nakliye kamyonunun sesini işitir gibiydi ama bu ses artık bir zamanlar olduğu kadar hoş gelmiyordu.

“Şehir nevrozlarını tedavi etmenin ötesinde bir şey yapmak istediğini söylemiştin. Daha anlamlı, seni daha fazla zorlayacak bir şey.”

“Mazoşistçe duygularla istediğim şey, getirisi az bir işti, imkânsız bir iş. Aradığımı da buldum.”

“O kadar mı kötü?” diye sordu Leslie. Soruyu durumun gerçek ciddiyetine dair böylesine cesaret verici bir şüphecilikle sorduğuna tam olarak inanmamıştı. David’in özsaygısını, ne kadar önemli olduğunu düşünse de, kendisinin mekân değiştirme arzusunun önüne koyduğu için kendini tebrik etti.

“Korkarım o kadar kötü. Hapishanenin psikiyatri koğunu ilk kez ziyaret edip diğer doktorlarla tanıştırdığımda onlar kadar sinik olmayacağıma yemin etmiştim. Ben farklı olacaktım. Kendimi gözümde büyütmüşüm ama. Bugün hademelerden biri, iki mahkûm, affedersin ‘hasta’ tarafından dövüldü yine. Geçen hafta Dr. Valdman’dı. Norleen’in doğum gününde bu yüzden o kadar

gergindim. Şimdiye kadar şansım yaver gitti. Tek yaptıkları tükürmek oldu. Bana sorarsan hepsi o cehennem çukurunda çürüyüp gidebilir.”

David ağzından çıkan sözlerin odanın havasını değiştirdiğini, evin huzurunu lekelediğini hissetti. O âna kadar evleri şehir dışındaki o heybetli binanın, hapishanenin mikrobunu bulaştıramayacağı, tecrit edilmiş bir liman olmuştu. Şimdiyse o yerin ruhsal yükü fiziksel mesafenin sınırlarını aşmıştı. Zihnindeki mesafe duygusu daralan David, heybetli hapishane duvarlarının dışarıdaki huzurlu mahalleyi gölgelediğini hissetti.

“Bu gece neden geç kaldım biliyor musun?” diye sordu karısına.

“Bilmiyorum, neden?”

“Çünkü henüz adı olmayan bir adamla fazlasıyla uzun bir konuşma yaptım.”

“Bana anlattığın adamla mı? Nereli olduğunu ya da gerçek adını söylemeyen hani?”

“Evet, o. Oranın habis korkunçluğunun en göze çarpan örneği. O herif gerçek bir bomba. Kitaplara geçecek bir vaka. Tilki kurnazlığıyla birleşmiş mutlak bir delilik. Bu küçük sevimli isim oyunu yüzünden genel hapishane nüfusuna uyumsuz olarak sınıflandırıldı ve biz psikiyatri bölümündekilerin başına kaldı. Gerçi ona sorsan bir dolu adı var, bini buluyormuş sayısı, birini bile başkasının yanında söylemeye tenezzül etmedi. Herkes gibi bir adı olduğunu tasavvur etmek zor. Bu adsız, tuhaf adam başımıza kaldı.”

“Ona böyle mi hitap ediyorsunuz, ‘adsız’?”

“Belki öyle yapmalıyız ama hayır, öyle demiyoruz.”

“O zaman ne diyorsunuz ona?”

“John Doe olarak hüküm giydi, o zamandan beri herkes ondan böyle bahsediyor. Henüz ona ait resmî bir belge bulamadılar. Sanki yoktan var olmuş gibi. Parmak izleri daha önceki sabıka kayıtlarıyla eşleşmiyor. Polis onu

bir ilkokulun önündeki çalıntı arabada tutukladı. Dikkatli bir komşu onu çevrede sık görülen şüpheli bir şahıs olarak ihbar etmiş. Okuldaki ilk birkaç kayıp vakasının ardından herkes tetikteydi sanırım, yeni bir kurbanı arbasına götürdüğü sırada polisler onu izliyormuş. Tutuklamayı da o zaman yapmışlar. Ama o, hikâyeyi biraz farklı anlatıyor. Takip edildiğinin farkında olduğunu söylüyor; yakalanmayı, hüküm giymeyi ve cezaevine konulmayı bekliyor hatta istiyormuş.”

“Neden?”

“Neden mi? Kim bilir? Bir psikopattan yaptıklarına yönelik bir açıklama istersen kafan daha da karışır. John Doe da karmaşanın ta kendisi.”

“Ne demek istiyorsun?” diye sordu Leslie. Kocası kısa bir kahkaha patlattı, ardından sessizleşti. Zihnini tarayarak doğru sözcükleri bulmaya çalışıyor gibiydi.

“Tamam, bugünkü konuşmamızdan sana küçük bir bölüm sunayım. Ona neden cezaevinde olduğunu bilip bilmediğini sordum.

‘Cümbüş için,’ dedi.

‘Bu ne demek?’ diye sordum.

Bana şöyle cevap verdi: ‘Ne demek, ne demek, ne demek. Şu demek ki sen kötüsün.’

Bu çocuksu direktme bana kurbanlarını taklit ediyormuş izlenimini verdi. O anda sabrım taşmıştı ama aptallık edip görüşmeye devam ettim.

Sakin bir sesle, ‘Neden buradan gidemeyeceğini biliyor musun?’ diye sordum, ilk sorumu beceriksizce değiştirerek.

‘Kim demiş gidemem diye? Ne zaman istersem o zaman gideceğim ama henüz gitmek istemiyorum,’ dedi.

‘Neden istemiyorsun?’ diye sordum doğal olarak.

‘Daha yeni geldim buraya,’ dedi. ‘Bir tatil yapayım dedim. Benim cümbüşlerim bazen yorucu olabiliyor. Ben

de diğerleriyle birlikte içeride olmak istiyorum. Epey heyecanlı bir ortam bekliyorum. Ne zaman onlarla gidebilirim, ne zaman, ne zaman?’

Buna inanabiliyor musun? Ama onu genel kitlenin arasına sokmak zalimce olurdu, böyle bir zalimliği hak etmediğini söylemiyorum gerçi. Sıradan bir mahkûm Doe’nun işlediği türden suçlara iyi gözle bakmaz. Sıradan silahlı soyguncular, katiller ve benzerleri bunun üzerlerine gölge düşürdüğünü düşünürler. Herkes kendisinin bir başkasından daha üstün olduğunu hissetme ihtiyacı duyar. Onu oraya koyarsak ve diğerleri hangi suçtan hüküm giydiğini öğrenirse neler olacağını kestirmenin imkânı yok.”

“Yani cezasının geri kalanı boyunca psikiyatri koğuşunda mı kalmak zorunda?” diye sordu Leslie.

“O öyle düşünmüyor. Maksimum güvenli bir cezaevine gömülmeyi tatil olarak görüyor, unutmama. Canı istediğinde çıkıp gidebileceğini düşünüyor.”

Leslie, “Çıkıp gidebilir mi peki?” diye sordu, sesi kararlı bir biçimde alaycılıktan yoksundu. Bu onun bir cezaevi şehrinde yaşamak konusundaki en büyük korkularından biri olmuştu hep; kâğıt gibi ince olduklarını hayal ettiği duvarları aşıp kaçmayı planlayan bir iblis sürüsünün arka bahçelerinden fazla uzakta olmaması. Böyle bir çevrede çocuk yetiştirmek, kocasının işine yönelik başlıca itirazı olmuştu.

“Sana daha önce de söyledim Leslie, o cezaevinden sadece birkaç kişi kaçmayı başarabildi. Eğer olur da duvarların dışına çıkarsa, bir mahkûmun ilk dürtüsü her zaman kendini korumak olur. Dolayısıyla bu kasabadan mümkün olduğu kadar uzaklaşmaya çalışacaktır, yani biri kaçtığı takdirde burası en güvenli yer olacaktır. Hem zaten, kaçakların çoğu da kaçtıktan birkaç saat sonra yakanıyor.”

Çağdaş korku edebiyatının önde gelen imzalarından Thomas Ligotti'nin yapıtlarına geniş kapsamlı "korku" ya da "gerilim" türleri içinde yer vermektense, onun yazdıklarını "tekinsiz kurmaca" başlığı altında nitelemek daha doğru olur. Ligotti'nin öyküleri, aşına olunmayan bir kente gidiş, akademik bir araştırma projesi, eski bir binanın yıkılması, bir tımarhane serüveni gibi görece sıradan olaylarla başlıyor. Ne var ki, bütün bu sıradan görünüşün altında gerçeğin yavaş yavaş saptırılması hatta sapkınlaştırılması, akıl sınırlarının aşılması, hatta yaşam ile ölüm arasındaki çizginin silikleşmesi kendini gösteriyor.

Bu ilgi çekici ve ürpertici öykülerin bir özelliği de açık sonla bitmeleri ve okurların hayal gücünü tetiklemesidir. Dahası kitaptaki her bölümün sonunda, yazar kendi türünün yazım yöntemlerine ilişkin görüşlerini de açıklıyor.

"*Hayalperest Ölünün Şarkıları'nı*, kitaplığınızda H.P. Lovecraft ve Edgar Allan Poe kitaplarının tam ortasına, yani ait olduğu yere yerleştirin."

The Washington Post

#tekinsiz #korku #gerilim #edgarallanpoe #çürüme #kabus
#görüneninardındaki

 can

canyayinlari.com | [f](#) | [@](#) | [t](#) canyayinlari

öykü

ISBN 978-975-07-4235-4

9 789750 742354